

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

11 клас

2019 – 2020 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів)

1. Оберіть правильне твердження:

- а) Україна є парламентською республікою та унітарною державою;
- б) Україна є президентською республікою та унітарною державою;
- в) Україна є парламентсько – президентською республікою та федеративною державою;
- г) Україна є парламентсько - президентською республікою та унітарною державою;

2. До спільних ознак парламентської республіки та конституційної монархії можна віднести:

- а) парламент, наділений усією повнотою законодавчої влади та певними контролюючими функціями, має право виражати вотум недовіри уряду, і може відправити його у відставку;
- б) парламент стримується і урівноважується главою держави;
- в) закони та інші рішення, ухвалені парламентом, можуть бути відхилені главою держави;
- г) наявність жорсткого поділу влади.

3. Число суддів у Конституційному Суді України та Верховному Суді України становить відповідно:

- а) 18 та 100 суддів; б) 16 та 100 суддів; в) 18 та 200 суддів; г) 18 та 150 суддів.

4. Галузь права є:

- а) первинним елементом системи права;
- б) базовим рівнем поєднання правових норм;
- в) центральним елементом системи права;
- г) базовим рівнем поєднання інститутів права.

5. Іноземці не можуть бути в Україні власниками земель:

- а) рекреаційного призначення;
- б) сільськогосподарського призначення;
- в) оздоровчого призначення;
- г) водного фонду.

6. Правом на відшкодування моральної шкоди наділені:

- а) держава і фізичні особи;
- б) територіальна громада і юридичні особи приватного права;
- в) фізичні та юридичні особи;
- г) держава і юридичні особи приватного права.

7. Подружжю майно може належати на праві:

- а) спільної часткової власності та спільної сімейної власності;
- б) спільної сумісної власності та спільної сімейної власності;
- в) спільної часткової власності та сімейної колективної власності;
- г) спільної часткової власності та спільної сумісної власності;

8. Для розгляду індивідуальних трудових спорів на підприємстві створюється:

- а) примирна комісія;
- б) трудовий арбітраж;
- в) комісія по трудових спорах;
- г) служба з питань посередництва і примирення.

9. Жертві булінгу завжди завдається шкода:

- а) фізична;
- б) психічна;
- в) економічна;
- г) матеріальна.

10. Дія Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» не поширюється на:

- а) сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів;
- б) сферу здійснення посадовими особами представницьких функцій;
- в) сферу діяльності дипломатичних представництв України;
- г) сферу початкової освіти.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Федерація. 2. Референдум. 3. Трудовий договір. 4. Кримінальне правопорушення. 5. Шлюбний договір.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Кримінальним проступком та адміністративним проступком. 2. Підбурювачем злочину та виконавцем злочину. 3. Активним виборчим правом та пасивним виборчим правом.

Завдання 4. Логічні послідовності (максимум 9 балів).

1. Розташуйте строки, які застосовуються у сімейному праві, у порядку їх зменшення:

- а) строк, по спливу якого орган державної реєстрації актів цивільного стану складає актовий запис про розірвання шлюбу;
- б) строк, протягом якого від дня розірвання шлюбу особа має право на утримання у випадку, якщо у зв'язку з вихованням дитини, веденням домашнього господарства, піклуванням про членів сім'ї, хворобою або іншими обставинами, що мають істотне значення, вона не мала можливості одержати освіту, працювати, зайняти відповідну посаду;
- в) строк, протягом якого один з подружжя, з яким проживає дитина, яка має вади фізичного або психічного розвитку, має право на утримання від іншого з подружжя;
- г) строк позовної давності, який застосовується до вимоги матері про оспорування батьківства свого чоловіка.

2. Розташуйте у правильній послідовності етапи виборчого процесу по місцевих виборах:

- а) складання списків виборців, їх перевірка та уточнення;
- б) утворення одномандатних, територіальних виборчих округів;
- в) проведення передвиборної агітації;
- г) висування та реєстрація кандидатів.

3. Розташуйте нижченаведені кримінальні покарання у правильній послідовності за принципом спадання ступеня їх суворості:

- а) громадські роботи; б) штраф; в) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- г) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Завдання 5. Розв'яжіть задачу (максимум 6 балів):

Шістнадцятирічна Наталія останні півроку проживала з двадцятирічним Едуардом у його помешканні. Її батьки перебували на заробітках за кордоном і про спільне проживання їхньої дочки з Едуардом їм не було відомо. У листопаді 2018 року Наталія та Едуард зареєстрували шлюб у сільській раді. Про реєстрацію шлюбу було відомо тільки нареченим та працівникам сільської ради. У січні 2019 року батьки Наталії повернулися в Україну. Батько Наталії, дізнавшись про те, що вона зареєструвала шлюб з Едуардом, звернувся до суду з позовом про визнання шлюбу недійсним. Під час судового розгляду Наталія пред'явила довідку про свою вагітність. Чи вправі суд задовольнити позов про визнання шлюбу недійсним? Своєю відповідь обґрунтуйте з посиланням на відповідні норми чинного законодавства.

Завдання 6. Дайте розгорнуту відповідь (максимум 10 балів):

Спадкування за законом: черговість спадкування; черги спадкоємців; розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 60.

Час роботи - 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

10 клас

2019 – 2020 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів)

1. Диспозиція, на відміну від санкції:

- а) не є обов'язковим елементом системи права;
- б) може бути альтернативною;
- в) може бути відсильною;
- г) може бути складною.

2. Публічно – правові відносини:

- а) мають переважно диспозитивний характер;
- б) можуть виникати не тільки за згодою, а й всупереч волі однієї із сторін;
- в) передбачають рівноправність учасників;
- г) виникають здебільшого на підставі договорів.

3. Зловживання правом:

- а) є різновидом правопорушення;
- б) є різновидом правової поведінки;
- в) може мати місце тільки у деяких галузях права;
- г) передбачає реалізацію правової норми всупереч меті, для якої норма була встановлена.

4. Альтернативна служба характеризується тим, що:

- а) той, хто її проходить, може обирати форму цієї служби на альтернативній основі;
- б) вона є заміною обов'язку стосовно захисту Вітчизни;
- в) передбачає підготовку перед початком її (альтернативної служби) проходження;
- г) у разі ухилення від її проходження передбачає притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

5. Прокурор представляє у суді:

- а) інтереси фізичних осіб;
- б) інтереси юридичних осіб;
- в) інтереси держави у виключних випадках;
- г) інтереси територіальної громади у виняткових випадках.

6. Якщо правочин вчинений малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності протягом місяця не був схвалений батьками (усиновлювачами) чи опікуном, то:

- а) він є нікчемним; б) він може бути визнаний недійсним;
- в) він визнається недійсним; г) він може бути оскаржений до органу опіки та піклування.

7. Чоловік та дружина можуть набувати право власності на майно на праві спільної сумісної власності шляхом:

- а) успадкування майна за заповітом;
- б) набуття права спільної сумісної власності на майно набуте за час шлюбу;
- в) внесення положення до шлюбного договору, відповідно до якого майно, набуте подружжям на праві спільної часткової власності вважатиметься таким, що набуто на праві спільної сумісної власності;
- г) укладання договору про припинення виплати аліментів у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно.

8. У випадку припинення трудового договору за угодою сторін, строк припинення трудових відносин:

- а) встановлюється законом;
- б) встановлюється за домовленістю сторін трудового договору;
- в) встановлюється у колективному договорі;
- г) встановлюється за домовленістю між роботодавцем і профспілковим комітетом.

9. При необхідній обороні:

- а) шкода завдається третім особам;
- б) завдана шкода має бути меншою ніж відвернута;
- в) шкода, завдана посяганням, не підлягає відшкодуванню;
- г) перевищення її меж завжди тягне за собою кримінальну відповідальність.

10. За порушення закону щодо функціонування і застосування української мови як державної винних осіб може бути притягнуто до відповідальності:

- а) політичної;
- б) конституційної;
- в) адміністративної;
- г) кримінальної.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Адвокатура. 2. Форма держави. 3. Кримінальний проступок. 4. Булінг. 5. Шлюб.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Виправними роботами та суспільно корисними роботами. 2. Пособником злочину та виконавцем злочину.
3. Дієздатністю неповнолітньої особи та дієздатністю малолітньої особи.

Завдання 4. Логічні послідовності (максимум 9 балів):

1. Розташуйте джерела права України у логічній послідовності залежно від ступеня їх вагомості щодо обсягу врегулювання правових відносин (у порядку зменшення ступеня вагомості):

а) правовий звичай; б) нормативно-правовий акт; в) нормативний договір; г) міжнародно-правовий акт.

2. Розташуйте у правильній послідовності етапи добору на посаду поліцейського:

а) проходження кандидатами конкурсних процедур (тестування, співбесіда та деякі інші види оцінювання);

б) призначення на посаду;

в) проходження особами, які виявили бажання вступити на службу в поліції, медичного обстеження, перевірки рівня фізичної підготовки, психофізіологічного обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності;

г) подача документів на участь у конкурсі на зайняття вакантної посади.

3. Розташуйте у правильній послідовності зростання обсягу трудової дієздатності з віком:

а) виникнення права на укладення договору про повну матеріальну відповідальність;

б) виникнення права самостійного працевлаштування;

в) виникнення права прийняття на роботу у вільний від навчання час за згодою одного з батьків;

г) виникнення права бути прийнятим на роботу за згодою одного з батьків.

Завдання 5. Роз'ясніть задачу (максимум 10 балів):

Визначте у кожній із нижченаведених ситуацій чи правомірним було рішення компетентного органу стосовно відмови у розгляді звернення громадян. Свою відповідь стисло обґрунтуйте:

Ситуація 1. Марина звернулася до департаменту освіти Черкаського міськвиконкому із пропозицією про проведення у місті хореографічного конкурсу «Вечори над Дніпром».

Ситуація 2. Григорій звернувся в управління комунального господарства Кропивницького міськвиконкому із скаргою на роботу комунального підприємства, яке займалося озеленням вулиць міста. Під зверненням він підписався як «Свідомий мешканець міста». Адресою проживання було вказано будинок в історичній частині населеного пункту без зазначення вулиці і номера будинку.

Ситуація 3. Володимир звернувся до департаменту культури Запорізької обласної державної адміністрації із скаргою, у якій стверджував, що його всупереч Положенню про пісенний конкурс «Вечори над Дніпром» (далі - Положення) безпідставно не було допущено до участі в цьому конкурсі. Для перевірки скарги було створено відповідну комісію, яка розглянула скаргу відповідно до вимог чинного законодавства. Володимир за підсумками розгляду скарги отримав відповідь, у якій йому повідомили про те, що його недопущення до конкурсу здійснено відповідно до Положення. Оскільки до початку проведення конкурсу залишалося ще 35 днів, друзі порадили йому знову звернутися до департаменту культури, обґрунтувавши свою пораду тим, що у департаменті на цей раз Володимира допустять до участі у конкурсі, щоб запобігти його зверненню у вище стоячі інстанції. Володимир до поради прислухався, однак його звернення розглянуто не було.

Ситуація 4. Тридцятирічний Павло, опікуном якого була його мати Степанида, у березні 2019 року надіслав звернення до міського голови, у якому запропонував керівнику міста кожен сесію міської ради починати із звернення до бога з молитвою «Отче наш».

Ситуація 5. Група громадян у жовтні 2019 року зробила невдалу спробу розпочати збір підписів під електронною петицією, у якій Президент України та Верховна Рада України закликалися до добровільної відмови від тимчасово окупованих територій.

Завдання 6. (максимум 6 балів).

Назвіть не менш як шість ознак конфедерації.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 60.

Час роботи - 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

9 клас

2019 – 2020 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів)

1. Виключно у письмовому вигляді існують норми:

а) звичаєві; б) моралі; в) релігійні; г) корпоративні.

2. Найвищу юридичну силу має:

а) конституція держави; б) указ глави держави; в) рішення уряду держави;
г) міжнародний договір, учасником якого є держава.

3. Не є джерелом права в Україні:

а) правовий звичай; б) правовий прецедент; в) нормативно – правовий акт; г) нормативний договір.

4. Національною та територіальною може бути:

а) унітарна держава; б) республіка; в) федерація; г) монархія.

5. Особа стає громадянином України:

а) з досягненням повноліття; б) з моменту народження; в) з моменту отримання паспорта;
г) з досягненням шістнадцятирічного віку.

6. Двоє шістнадцятирічних юнаків заблукали в лісі. Через дві доби, вкрай виснажені і голодні, вони натрапили на мисливський будиночок. Вони проникли всередину цього приміщення, виламавши двері і знайшли там деякі продукти, зокрема сухарі, а також питну воду. Все це було ними спожито. Юнаки діяли у стані:

а) діяння пов'язаного з ризиком; б) необхідної оборони; в) крайньої необхідності; г) психічного примусу.

7. Зловживання правом:

а) є різновидом правопорушення;
б) є різновидом правової поведінки;
в) може мати місце тільки у деяких галузях права;
г) передбачає реалізацію правової норми всупереч меті, для якої норма була встановлена.

8. Офіційне тлумачення Конституції України здійснюється у зв'язку із зверненням до Суду із:

а) конституційним зверненням; б) конституційним позовом;
в) конституційною скаргою; г) конституційним поданням.

9. Кіндрат викрав з підприємства викрутку. За це його може бути притягнуто до відповідальності:

а) цивільної, матеріальної та кримінальної; б) цивільної, адміністративної та кримінальної;
в) дисциплінарної, цивільної та кримінальної; г) матеріальної, дисциплінарної та адміністративної.

10. У залежності від того чи мають учасники правовідносин взаємні права та обов'язки, чи одна із сторін правовідносин наділена тільки правом, а інша - обов'язком, правовідносини можуть бути:

а) односторонніми та двосторонніми; б) абсолютними та відносними;
в) майновими та немайновими; г) договірними та позадоговірними.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Джерело права. 2. Система права. 3. Громадянство. 4. Унітарна держава. 5. Юридична відповідальність.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Звичаями та нормами права. 2. Республікою та монархією. 3. Набуттям громадянства за народженням та набуттям громадянства через прийняття до громадянства.

Завдання 4. Логічні послідовності (максимум 9 балів).

1. Розташуйте у правильній послідовності чинники, які сприяли виникненню держави:

а) зростання продуктивності праці; б) удосконалення знарядь праці; в) розшарування суспільства на соціальні групи;
г) поява надлишків виробництва.

2. Розташуйте види республік у порядку зростання повноважень глави держави:

а) президентсько-парламентська; б) президентська; в) парламентсько-президентська; г) парламентська.

3. Розташуйте складові системи права у логічній послідовності від меншого до більшого:

а) диспозиція; б) галузь права; в) інститут права; г) норма права.

Завдання 5. У кожній з нижче наведених ситуацій визначте галузь права, яке регулює ті правовідносини, у які вступили їх учасники (максимум 6 балів):

Ситуація 1. Приватний стоматолог Сергій видалив зуба Мартину.

Ситуація 2. Подружжя Петрових усиновило Павла.

Ситуація 3. Гізеллу було зараховано до 10-го класу одного із комунальних навчальних закладів міста Кропивницького.

Ситуація 4. Ернеста було зареєстровано кандидатом у депутати однієї із районних рад Тернопільської області.

Ситуація 5. Гаврила було прийнято на роботу у магазин вантажником.

Ситуація 6. Максим вчинив розбійний напад на відділення Ощадбанку.

Завдання 6. Дайте розгорнуту відповідь (максимум 10 балів):

Назвіть обставини, які виключають юридичну відповідальність

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 60.

Час роботи - 3,5 год.